

Norges internasjonale engasjement for fred og sikkerhet

Taler

Anne-Grete Strøm-Erichsen

Dato

12 januar 2007

Sted

Trondheim

Omstendigheter

Gjesteforelesning NTNU

- 1 Norge har tradisjonelt vært en stor bidragsyter av både humanitær innsats, utviklingsbistand og militære styrker, - når det internasjonale samfunn har bedt om norsk innsats i konfliktområder.
- 5 Regjeringens utenriks- og sikkerhetspolitikk baserer seg på at vi ønsker å fortsette å bidra til en folkerettsbasert og FN-ledet internasjonal orden.

I en tid der skillet mellom nasjonal og internasjonal sikkerhet viskes ut, er våre bidrag til utenlandsoperasjoner også et bidrag til Norges sikkerhet. Norsk støtte
10 til varig fred, stabilitet og sikkerhet globalt, senker risikoen for at ustabilitet kan få konsekvenser i våre nærområder. Konflikter sprer seg raskt i dagens globaliserte verden.

I tillegg kommer at våre strategiske omgivelser er i endring. Vi ser nå konturene
15 av noe annet enn det vi frem til nå har snakket om. Vi ser nye sterke aktører på den globale arena.

Kina og India har raskt voksende økonomier, og begge får stadig økende geopolitisk betydning. Ikke minst ser vi Kinas økende innflytelse på det
20 afrikanske kontinent, noe som kan ha sammenheng med landets stadig økende behov for tilgang på store mengder energi.

Dagens Russland fremstår også på en helt annen måte enn landet gjorde i det første tiåret etter den kalde krigens slutt. Dagens Russland er en selvsikker
25 energistormakt, - som har betalt ned sin utenlandsgjeld, - hvor staten igjen spiller en dominerende rolle i samfunns- og næringsliv - og hvor forsvaret

styrkes, i takt med den sterke økonomiske veksten.

30 Irak-krigen har i stor grad har ført til et stadig sterkere Iran, - hvis innflytelse strekker seg fra Afghanistan til Libanon.

Samtidig vokser konfliktlinjen mellom Shia- og Sunnimuslimer.

35 Stikk i strid med hva vi trodde for bare få år siden, har vestens relative innflytelse på kloden blitt svekket de siste årene.

Ikke minst på grunn av denne utviklingen er det nå - kanskje mer enn noen gang - viktig å styrke de internasjonale institusjoner og kjøreregler.

40 Sett fra regjeringens ståsted er FN selve fundamentet for arbeidet for varig fred, sikkerhet og stabilitet. Dette skal sikres gjennom å styrke menneskerettighetene, folkeretten og sikre god økonomisk og sosial utvikling. Skal internasjonal maktbruk legitimeres, må dette skje gjennom FN.

45 Som John F. Kennedy sa det i 1962: - "V åpen alene er ikke nok til å bevare freden - den må bevares av mennesker. Vårt instrument og vårt håp er de forentnasjoner." Sitat slutt

50 Selv om mye har forandret seg siden verden den gang satt fast i den kalde krigens jerngrep, - så er det fortsatt FN som er den globale aktøren, - som besitter et helhetlig sett av virkemidler for å skape en bedre verden. Vedtak i FNs sikkerhetsråd nyter bred internasjonal aksept.

55 Forankring i et FN-mandat gir således legitimitet til operasjonene, enten de utføres av FN eller av en regional organisasjon som NATO eller Den afrikanske union. Derfor legger regjeringen stor vekt på å bidra til å styrke FNs politiske og militære evne til å møte de utfordringene verden står overfor i det 21. århundret.

60 Samtidig må vi erkjenne at FN står overfor en rekke interne utfordringer. Ikke minst må organisasjonen styrke sin evne til strategisk planlegging, - og styrke evnen til å lede operasjoner hvor det er behov for å koordinere innsats i flere dimensjoner. Dette betyr en større evne til å se den militære, den politiske og den utviklingsmessige siden som en helhet. Derfor støtter regjeringen arbeidet

med FN-reform.

Innen for den globale rammen som legges av FN, utgjør NATO hjørnesteinen i vår sikkerhets- og forsvarpolitikk. Regjeringen vil fortsatt legge stor vekt på å
70 sikre at NATO forblir et relevant sikkerhetspolitisk instrument, både for europeiske og nordamerikanske medlemsland. Norge skal arbeide aktivt for å nå dette målet.

Den tredje organisasjonen som vil prioriteres er EU og utviklingen av ESDP,
75 den europeiske sikkerhets- og forsvarspolitikken. Regjeringen vil derfor videreføre den aktive norske europapolitikken selv om vi står utenfor EU.

Utviklingen av ESDP, som er en integrert del av den felles europeiske utenriks- og sikkerhetspolitikken, er i denne sammenhengen svært viktig. Fra 1. januar
80 neste år står Norge, Sverige, Finland og Estland klare til å rykke ut innen rammen av den nye, nordiske EU-innsatsgruppen.

Ved aktivt å delta i fredsoperasjoner i regi av disse organisasjonene, bidrar Norge ikke bare til å sikre internasjonal fred og sikkerhet, men også til å styrke
85 multilateralt samarbeid og de multilaterale institusjonene som sådan.

Den sikkerhetspolitiske situasjon er i dag preget av et bredt og sammensatt risikobilde - med stor grad av usikkerhet og uforutsigbarhet. Det er helt nødvendig å ta hensyn til de skiftende sikkerhetsutfordringer og trusler som
90 Norge, NATO og det internasjonale samfunn står overfor.

Men dersom vi fortløpende planlegger innretningen av vårt forsvar ut i fra disse stadige endringene, så kan langsiktigheten i våre disposisjoner bli liten.

95 Derfor bør kanskje fokusere i mindre grad på hva vi skal forsvare oss mot. Og i mye større grad innrettes mot hva vi ønsker å beskytte, å verne - nemlig den virksomhet, den infrastruktur, de interesser og de verdier vårt samfunn bygger på - som vi vil forsvare - både hjemme og ute.

100 På vegne av oss selv, og på vegne av det internasjonale samfunn. Vi trenger altså ikke nødvendigvis noe å forsvare oss mot. Det holder at vi har noe å forsvare.

Fra Forsvarets side legger derfor vekt på å utvikle et forsvar som er innrettet for å

105 verne om og ivareta våre sentrale interesser i et langsiktig perspektiv. Vi trenger et fleksibelt forsvar som kan håndtere et bredt spekter av ulike oppgaver.

110 Når det i tidligere år var tale om sikkerhet og forsvar, så var det knyttet til det vi gjerne beskriver som statssikkerhet. Det vil si forsvar av den norske stats eksistens for å sikre nasjonens overlevelse. Kort sagt et forsvar mot invasjon og okkupasjon. Etter bortfallet av den kalde krigen er dette ikke lenger en dagsaktuell trussel mot Norge.

115 Men vår statssikkerhet kan også bli truet i fremtiden. Det mest katastrofale vil være angrep med masseødeleggende våpen, - primært atomvåpen. Samtidig må vi ha evne til å beskytte oss mot de som i fremtiden vil kunne ønske å true vår statssikkerhet, - gjennom grove brudd på vår suverenitet og territorielle integritet, - eller som vil utsette statens politiske ledelse for uakseptabelt press
120 gjennom trusler og bruk av maktmidler. Det er fortsatt behov for en nasjonal evne til militær krisehåndtering i våre egne nærområder.

Det har gjennom de senere år i større grad blitt fokusert på samfunnssikkerhet. Det vil si å kunne trygge samfunnet vårt slik at viktige funksjoner opprettholdes
125 på et nødvendig nivå, selv etter angrep, sabotasje eller ulykker.

Det er Justisdepartementet som har samordningsansvaret for ivaretagelse av samfunnssikkerheten. Men Forsvaret må være beredt til å støtte sivile etater når det trengs, innenfor et modernisert totalforsvarskonsept. Samtidig har også
130 Forsvaret klare ansvarsområder dersom fremmede stater eller fremmede ikke-statlige aktører, for eksempel internasjonale terroristorganisasjoner, truer eller angriper vårt samfunn i den hensikt å skade viktige samfunnsfunksjoner.

Det finnes selvfølgelig mange måter å stykke opp begrepet samfunnssikkerhet på. Jeg vil spesielt nevne to slike elementer som omtales jevnlig:
135 Informasjonssikkerhet og energisikkerhet.

I et stadig mer komplekst informasjonssamfunn er det ingen tvil om at vi har blitt mer sårbare, og dermed kan være mål for andre som søker å utsette oss for
140 press eller påføre oss alvorlig skade. Et annet element er selvfølgelig at informasjonsangrep kan utføres fra steder langt borte, og at et slikt angrep ikke krever store ressurser.

145 Et annet område der vår samfunn kan bli truet er knyttet til sikker
energitilførsel, og som vi vet - uten energi vil vårt moderne samfunn fort stoppe
opp. Dette er selvfølgelig ikke bare en utfordring for oss, men også for andre
moderne samfunn. Samtidig har vi som stor energieksporthør et ansvar for å sikre
en fungerende energitilførsel, også til andre. Dette er et ansvar vi må løse i
150 samarbeid med andre land.

Betydningen av sikker og forutsigbar energitilførsel har senest blitt
eksemplifisert med avstengningen av oljerørledningen gjennom Hviterussland
tidligere denne uken.

155

Og etterspørselen etter olje- og gass øker. Store aktører som USA og EU ønsker å
fordele sine energianskaffelser på flere produsentland. I det internasjonale
energimarkedet oppfattes Norge som en stabil leverandør. Sammenlignet med
en rekke av verdens andre olje- og gassregioner er nordområdene preget av
160 samarbeid og politisk stabilitet. Dette er med på å øke den internasjonale
oppmerksomheten rundt nordområdene - som en viktig region for produksjon
og transport av olje og gass.

165 Det tredje sentrale elementet knyttet til sikkerhet er menneskelig sikkerhet. Her
hjemme i Norge er ikke dette en oppgave for Forsvaret, men det er det når vi
snakker om operasjoner i utlandet. Forsvar av grunnleggende
menneskerettigheter blir sentrale når vi snakker om bruk av militærmakt i
utlandet. Situasjonen i Darfur i Sudan er bare en av flere konflikter og kriser der
170 det er aktuelt å nytte militære styrker for å stabilisere en uakseptabel situasjon
knyttet til menneskelig sikkerhet.

Jeg vil avslutte denne korte drøftingen av sikkerhetsbegrepet med å si at vi
175 innenfor NATO gjerne knytter ivaretagelse av statssikkerhet til alliansens
forpliktelser om kollektivt forsvar. Ivaretagelse av samfunnssikkerhet og
menneskelig sikkerhet inngår i en moderne forståelse av det vi betegner som
ivaretagelse av kollektiv sikkerhet.

180 Jeg nevner dette fordi vi har sett en utvikling der sikkerhet i den globaliserte
verden i økende grad må ivaretas sammen med andre. Vi må i større grad

engasjere oss tungt internasjonalt i operasjoner som styrker kollektiv sikkerhet, -
også for å beskytte vår egen sikkerhet og våre sentrale interesser.

185

Mye av utviklingen i FN, men også i EU og NATO, innebærer å se på hvordan
det er mulig i fellesskap å ivareta sikkerhetsutfordringer som stadig får større
bredde. Dette stiller også krav til tettere og bredere samarbeid, ikke bare
militært, men også innenfor en rekke sivile sektorer.

190

Norge er tjent med at internasjonale sikkerhetsutfordringer løses innenfor en
bred konsensus, basert på prinsippene i FN-pakten, og gjennom forankring i
folkeretten. Det er nettopp derfor regjeringen arbeider for et kraftig styrket FN.

195

Vi vil ha et verdenssamfunn med spilleregler som følges, og hvor internasjonal
rett og grunnleggende menneskerettigheter respekteres.

Vi trenger regler for når makt kan brukes, og vi trenger regler for hvordan makt
brukes.

200

I vår regjeringens tiltredeserklæring slås det klart fast at for å sende norske styrker
til internasjonale operasjoner kreves et klart mandat fra FN-sikkerhetsråd.

Rett før jul besøkte jeg Libanon, et land som for kort tid siden ble herjet av krig.

205

Og selv nå - en god stund etter at kamphandlingene er over - forårsaker
klaseammunisjon som ligger igjen på bakken både store lidelser og tap av liv.

Det pågår et internasjonalt arbeid for å komme frem til et regelverk om bruk av
klaseammunisjon. Dette er et arbeid vi i regjeringen prioriterer høyt, og nå i
februar vil det bli arrangert en stor internasjonal konferanse i Oslo om dette, i
regi av utenriksdepartementet.

210

Regjeringen har da også besluttet å videreføre sperren på bruk av
klaseammunisjon, - inntil det er oppnådd en avklaring om en internasjonal
avtale om bruk av denne ammunisjonstypen.

215

Deltakelse i internasjonale fredsoperasjoner er en del av arbeidet med å skape et
verdenssamfunn hvor internasjonal rett og menneskerettigheter følges. Og
nettopp innen fredsbygging vet vi at Norge kan spille en viktig rolle. Den
effekten vi oppnår er mye større enn vårt lands størrelse tilsier. Det er også

220

derfor regjeringen har ønsket å øke Norges deltakelse i FN-ledede operasjoner.

225 Men nytter det med fredsoperasjoner? Svaret er helt klart ja. Ferske internasjonale studier og årsoppsummeringer peker på at man har sett positiv fremgang i flere konfliktområder. Ikke minst i Afrika - tro det eller ei! For eksempel i den demokratiske republikken Kongo, Sierra Leone, Liberia, Burundi og Sør-Sudan.

230

Og i Europa ser vi at flere land på Balkan-halvøya har blitt med i - eller er på vei inn i - EU og NATO. Men det er viktig å være klar over at det tar tid. Men vi ser at det nytter, spesielt når ressursene brukes strategisk og helhetlig.

235

Forsvarets kapasiteter skal derfor utvikles slik at de muliggjør langsiktig, forpliktende innsats av en betydelig størrelse i internasjonale operasjoner. Vi skal selvfølgelig også ha enheter med høy reaksjonsevne, - men vi har ingen ambisjoner om å bli et ekspedisjonskorpsforsvar. Det viktigste er evnen til å

240 kunne bidra over tid med substansielle bidrag til internasjonal fred og sikkerhet.

Norge kan aldri bidra med det store antall soldater, men vi kan bidra med kapasiteter som kan gjøre en forskjell fordi har høyt utdanningsnivå og godt trenete og utstyrte soldater.

245

Fattigdommen i verden er en krenkelse av menneskeverdet, et brudd på menneskerettigheten og en trussel mot global sikkerhet og miljø. Kampen mot fattigdom, og for retten til økonomisk utvikling, demokrati,

250 menneskerettigheter og bærekraftig utvikling er verdenssamfunnets største utfordring - og en hovedoppgave for regjeringen.

255

Det er på det afrikanske kontinent vi i dag ser verdens største menneskelige lidelser. Regjeringen vil derfor trappe opp den norske sivile og militære deltakelsen i FNs fredsbevarende arbeid - med særlig vekt på Afrika. Or eksempel har vi sammen med Sverige forberedt en innsats i en eventuell FN-styrke i Darfur i Sudan.

I Darfur bor flere millioner mennesker i flyktningeleire. De har svært marginale levevilkår, og de er helt avhengige av forsyninger utenfra. Bare en ukes avbrudd i forsyningene vil føre til en enorm humanitær katastrofe. Derfor er det viktig at det internasjonale samfunn opprettholder presset på Khartoum. Så langt har regjeringen i Sudan dessverre blokkert for en økt FN-innsats. Norge på sin side står klar til innsats dersom en løsning skulle oppnås.

I dag er det ISAF-styrken i Afghanistan som er vårt største internasjonale militære engasjement. Dette er også NATOs viktigste operasjon i øyeblikket. Gjennom satsingen i Afghanistan har det internasjonale samfunn påtatt seg en stor og viktig forpliktelse.

I årene frem til 2001 var Afghanistan et trenings- og baseområde for internasjonal terrorisme. Det er nå vår ambisjon å bidra til at Afghanistan skal utvikle seg til et stabilt og velfungerende samfunn. Til beste for landets egne innbyggere, regionen og det internasjonale samfunn.

Men i løpet av det siste året har vi smertelig fått erfare at veien fremover for Afghanistan er krevende. Kjerneoppgaven for det internasjonale samfunn er å legge forholdene til rette, - slik at afghanske myndigheter etter hvert selv kan kontrollere afghansk territorium, - og utøve de myndighetsfunksjoner som kjennetegner en fungerende stat.

For å komme dit må Afghanistans befolkning oppleve at en styrket sentralmakt medfører en positiv utvikling. For samfunnet som helhet - også i de mest avsidesliggende områdene. Og den positive samfunnsutviklingen må komme alle folkegrupper til gode. Også de som tapte krigen i 2001.

En slik utvikling kan imidlertid ikke skje uten at militær stabilitet - og lov og orden - er sikret. På sikt må disse funksjonene ivaretas av det afghanske forsvaret, og av afghansk politi. Men NATOs sikkerhetsparaply vil være nødvendig i lang tid fremover - ikke minst for å bidra til å skape gode rammevilkår for de som skal sørge for sivil utvikling i landet.

Fra norsk side har vi erkjent at disse utfordringene krever en helhetlig strategi for Afghanistan. Militærmakt alene er ikke nok. Sivil og militær innsats må gå hånd i hånd, noe Norge selv praktiserer gjennom nært interdepartementalt

300 samarbeid, - og sterkt har tatt til orde for i en rekke internasjonale organer.

I løpet av de siste årene har Norge forflyttet sin innsats fra Kabul-området til Nord-Afghanistan. Dette skjedde faktisk etter ønske fra NATO.

305 Norge leder for tiden en av ISAF-styrkens regionale stabiliseringsenheter i Meymaneh, lengst nordvest i Afghanistan. Vi stiller også en hurtig reaksjonsstyrke for ISAF's nordkommando i Masar-e-Sharif i det sentrale Nord-Afghanistan, samt et sykehus og diverse logistikkapasiteter samme sted. Og fra april i år vil Norge lede driften av den internasjonale flyplassen i Kabul.

310

I sum bidrar vi med en styrke på om lag 550 mannskaper i Afghanistan. I forhold til vårt folketall er vi helt i teten når det gjelder styrkebidragets størrelse. Det skal vi være stolte av.

315 Når det av og til hevdes at Norge burde bidra mer i Afghanistan, kan det være godt å ha dette som et bakteppe: Norge har et stort styrkebidrag. Og vi er nettopp der hvor alliansen ba om at vi etablerte oss - i Nord-Afghanistan. Det ansvaret løper vi ikke fra. For hvis vi ikke lykkes med det vi gjør i nord, kan situasjonen raskt forverres også der.

320

Vi vil derfor utvide og forsterke den norske innsatsen i Nord-Afghanistan, - spesielt i Faryab-provinsen, der vi nå utvikler et engasjement på tvers av ulike sektorer. Vi vil bidra til å skape militær sikkerhet, - bygge opp afghanske sikkerhetsstyrker, - etablere infrastruktur, - samt skape økonomisk og sosial utvikling.

325

Det nye Afghanistan baserer seg i stor grad på et skjørt politisk kompromiss, mellom de gamle krigsherrene i Nord-Alliansen og Karzai-regjeringen i Kabul. Krigsherrene har fortsatt betydelig militær evne og økonomisk og politisk kontroll.

330

Selv om det så langt har vært roligere i Nord-Afghanistan enn i Sør- og Øst, så ulmer det under overflaten også i nord. Det er derfor viktig at NATO ikke mister fokuset på den delen av landet hvor man faktisk har sett en viss fremgang.

335

Men satsingen i nord betyr ikke at Norge prinsipielt avviser deltagelse også i Sør-

340 Afghanistan. ISAF-operasjonen er én, helhetlig operasjon, som dekker hele Afghanistan, og vår reaksjonsstyrke i Masar-E-Sharif kan i en kritisk situasjon også brukes i sør.

Jeg vil advare mot å tro at det finnes enkle løsninger på utfordringene i Afghanistan. Sivil utvikling er nødvendig for at det nye, demokratiske
345 Afghanistan skal lykkes, - og NATOs operasjoner er i mange områder en forutsetning for at den sivile innsats skal komme frem. Derfor er det uheldig at ISAF-talsmenn på lavere nivå har fremstilt antallet drepte motstandere som en seier. Norge har da også, sammen med flere andre medlemsland, tatt avstand fra dette. Det har selvfølgelig aldri vært et mål for NATO å ta livet av flest mulig
350 Taliban-soldater. Såkalt "body-counting" fører sjelden noe godt med seg.

Situasjonen er altså slik at det den senere tiden har blitt nærmest umulig å drive utviklingsarbeid i Sør-Afghanistan, - på grunn av Talibans militære aksjoner, - som i stor grad også har rammet sivilbefolkningen og hjelpeorganisasjonene.

355 Dersom NATO ikke etablerer den nødvendige sikkerhetsparaply, så blir det heller ingen økonomisk og sosial utvikling. Det er vanskelig å se at alternativet til NATOs nærvær vil være noe annet enn en ny borgerkrig. Altså en ny runde med det som har utarmet landet gjennom de siste tiårene. Et slikt alternativ er det
360 uaktuelt for Norge å medvirke til.

Internasjonal terrorisme

Som nevnt var Afghanistan i årene frem til 2001 et trenings- og baseområde for internasjonal terrorisme. Noen år før det igjen konsentrerte Al-Qaida seg om
365 Sudan.

Internasjonal terrorisme er et eksempel på hvordan truslene kan flyte på tvers av landegrensene. Fremveksten av asymmetriske trusler er en del av det som kjennetegner dagens sikkerhetsutfordringer.

370 Vesten har på mange måter gjort det umulig for Vestens fiender å ta opp kampen på slagmarken, og de som vil utfordre vestlige land med makt søker dermed andre arenaer og handlemåter for sine aksjoner. Snarere enn å angripe der moderne stater er sterkest, søker man å slå til der vi selv er svakest.

375 Dagens terrorister søker større ødeleggelser og store tap av liv - gjerne av

apokalyptisk omfang, og identifiserer målene sine deretter. Mens den "klassiske" terroren på mange måter har vært på retur i de siste årene, ikke minst i Europa, har nyeste generasjon terrorisme har en helt annen karakter, som også krever andre motmidler.

Terror skal aldri tolereres, selv om det er viktig at vi trenger inn i de underliggende årsakene til vold og ekstremisme. Vi må bli flinkere til å forstå dynamikken i vår tids globale kommunikasjon, ikke minst i situasjoner der budskapet ofte oppfattes så grunnleggende forskjellig mellom "sender" og "mottaker".

Muhammed-karikatur-saken, for eksempel, fremsto jo for noen som en avveining mellom ulike prinsipper som hver for seg er absolutte innenfor hver sin kulturelle kontekst.

Samtidig må det være helt klart at ethvert samfunn har rett og plikt til å beskytte seg mot terrorhandlinger, enten vi her snakker om den enkelte stats beskyttelse av egne borgere eller det internasjonale samfunns rett til selvforsvar, slik dette er reflektert i FN- pakten.

I kampen mot terrorisme er det dog helt avgjørende at vi ikke går på akkord med de verdier vi selv forsøker å fremme og beskytte. Å kompromisse i spørsmålet om menneskerettigheter vil gi terroristene en psykologisk seier de ikke kan klare å oppnå på egen hånd. Ikke minst vil dette styrke terroristenes legitimitetsgrunnlag, - og følgelig svekke de krefter innenfor den muslimske verden som fordømmer terrorisme.

Fremme av menneskerettigheter og folkerett må derfor være en integrert del av vår politiske strategi mot terrorisme. Fra norsk side avviser vi argumentet om at det skal brukes som en unnskyldning at vår tid preges av særlig farlige trusler, og at vi derfor må kompromisse med våre grunnleggende prinsipper. Dette er prinsipper som har blitt til gjennom verdenskriger og annen elendighet og som er produkter av en kollektiv menneskelig erfaring. De er ikke laget bare for solskinnsdager.

På lang sikt må vi fokusere på de forhold som får enkelte mennesker til å velge terror som virkemiddel. Norges arbeid med fredsprosesser, demokratisering og utvikling er viktige bidrag til den overordnede kampen mot internasjonal

terrorisme. Forsvarets deltakelse i internasjonale operasjoner er en vesentlig del av denne ambisjonen.

420 NATOs stabiliseringsoperasjon i Afghanistan - ISAF - og FNs operasjon i Sudan - UNMIS - er aktiviteter for å kunne reetablere og stabilisere stats- og samfunnsstrukturer. På denne måten kan internasjonale operasjoner være en av flere nødvendige forutsetninger for å kunne påvirke de strukturelle årsaker som utgjør terrorens røtter og rekrutteringsgrunnlag.

425

Forsvarets deltakelse i internasjonale operasjoner er derfor et viktig element i kampen mot internasjonal terrorisme, gjennom å bidra til fred og stabilitet og dermed bidra til å legge grunnlaget for en positiv politisk og økonomisk utvikling i andre deler av verden.

430

Det finnes en rekke steder på kloden hvor vi ikke kommer videre uten militær innsats. Men - militær innsats er aldri i seg selv et tilstrekkelig virkemiddel.

Langsiktig transformasjon av stater som har brutt sammen krever en helhetlig tilnærming til hvordan de skal hjelpes til å bli fungerende samfunn. Da kreves

435 ingredienser som statsbygging, demobilisering og reintegrering, økonomisk, samt politisk og sosial gjenoppbygging.

Og ikke minst, lokalt eierskap. Vi kan ikke få Afghanistan på fote for Afghanerne, - men sammen med Afghanerne kan vi få det til.

440

Jeg har i dag trukket opp noen sentrale rammer rundt Norges internasjonale engasjement for fred og sikkerhet. Disse rammene er også viktige for den videre omstillingen av Forsvaret. Det er viktig at omstillingen gjennomføres, - slik at Forsvaret fortsetter å være et egnet virkemiddel for å bidra til å ivareta vår

445

I en tid preget av uforutsigbarhet og store endringer i rammebetingelsene er dette en krevende eksersis. Derfor er det viktig at vi har en bred debatt i samfunnet om hvilket forsvar vi trenger, -både for å ivareta oppgaver her

450

hjemme, - og for å engasjere oss internasjonalt for å bidra til å skape fred og sikkerhet for alle.

Jeg ser frem til at dere bidrar til denne viktige debatten.

Takk for oppmerksomheten.

Kilde

http://www.regjeringen.no/nb/dep/fd/dep/Forsvarsminister_Anne-Grete_Strom-Erichs/taler_artikler/2007/Norges-internasjonale-engasjement-for-fred-og-sikkerhet.html?id=443389

460

Emner

Forelesning, Forsvarspolitik, Fred, Sikkerhetspolitikk

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/norges-internasjonale-engasjement-for-fred-og-sikkerhet>

465

470

475

480

485

490